

Mestské a obecné úrady
(v nárazníkovej zóne AMO)
v okrese Trebišov

Vaše číslo/zo dňa

Naše číslo
334/2017

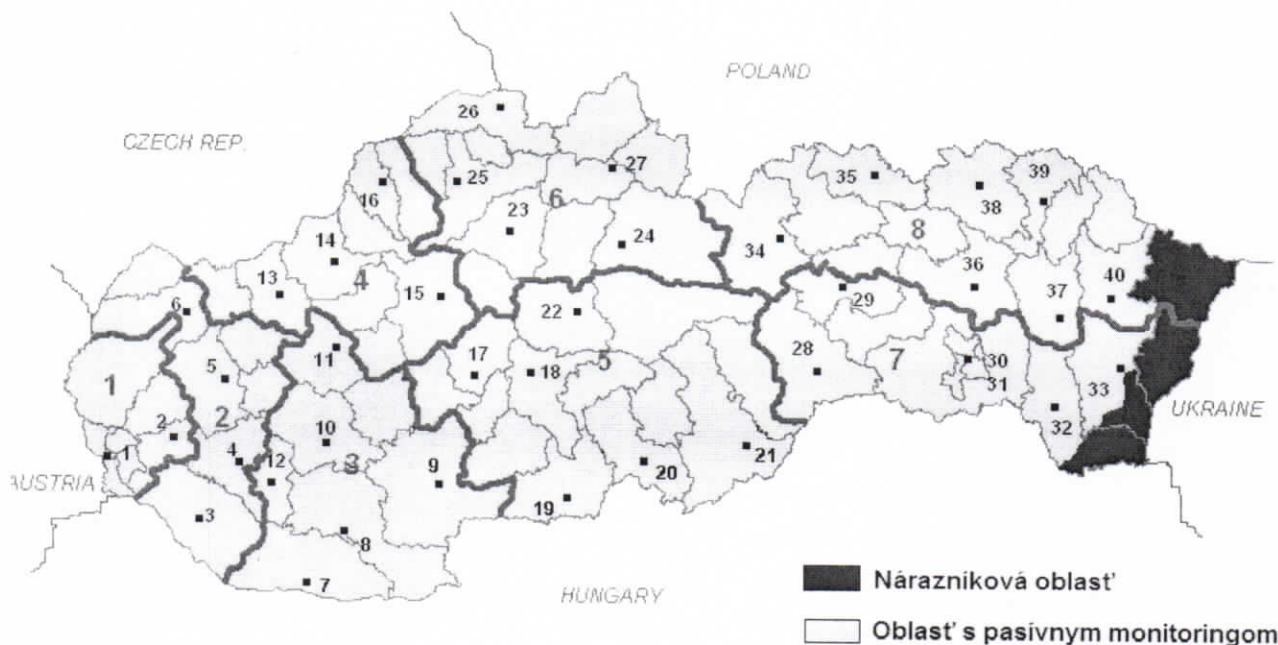
Vybavuje/Linka
MVDr. Bodrog, MVDr. Fraštia

Trebišov
10.05.2017

Vec : Usmernenie domácich zabíjačiek ošípaných v oblasti s aktívnym monitoringom AMO – nárazníkovej oblasti afrického moru ošípaných

Regionálna veterinárna a potravinová správa Trebišov v súlade s Národným kontrolným programom pre AMO v diviacej populácii na Slovensku v roku 2017 a vzhľadom na nepriaznivú nákazovú situáciu **žiada obce a mestá** o informovanie **neregistrovaných chovateľov ošípaných v nárazníkovej oblasti** o nižšie uvedených povinnostiach. Nárazníková oblasť v okrese Trebišov sa nachádza juhovýchodne od rieky Bodrog a Latorica až po hranicu s Ukrajinou.

MAPA MONITORINGU AMO

Africký mor ošípaných je choroba, ktorá podlieha hláseniu v zmysle zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v platnom znení. Ide o prenosné ochorenie s veľkou schopnosťou rýchleho šírenia, v dôsledku čoho vznikajú vážne ekonomické straty v hospodárstve, vrátane ohrozenia medzinárodného obchodu. V súčasnosti sa africký mor ošípaných vyskytuje na Ukrajine v bezprostrednej blízkosti Slovensko – ukrajinskej hranice.

V nárazníkovej oblasti boli registrovaným chovateľom ošípaných **nariadené opatrenia** podľa § 8 ods. 3 písm. e) v súlade s § 17 ods. 3 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v platnom znení na zabezpečenie kontroly a zabránenia šírenia afrického moru ošípaných (ďalej len AMO) v chovoch ošípaných. **Tieto opatrenia je potrebné dodržiavať aj v neregistrovaných chovoch ošípaných** (jeden majiteľ môže držať bez registrácie v CEHZ 1 výkrmovú ošípanú pre vlastnú spotrebu):

1. Bezodkladne hlásiť všetky uhynuté ošípané poverenému úradnému veterinárnemu lekárovi, zabezpečiť odber vzoriek od uhynutých ošípaných na laboratórne vyšetrenie AMO a zabezpečiť odvoz kadáverov do spracovateľského podniku.
2. Bezodkladne hlásiť všetky choré ošípané s príznakmi AMO poverenému úradnému veterinárnemu lekárovi a Regionálnej veterinárnej a potravinovej správe Trebišov.
3. Ošípané držať v uzatvorených priestoroch.
4. Zákaz používania vedľajších živočíšnych produktov z diviacej zveri na krmne účely pre ošípané.
5. Zamedziť vniknutiu diviakov do areálu farmy prípadne ich kontaktu s krmivom a stelivom.
6. Zamedziť kontaktu ošípaných s ulovenými a uhynutými diviakmi, ich časťami alebo výrobkami z diviacieho mäsa.
7. Dodržiavať v chove zásady biologickej bezpečnosti – prezliekanie ošetrovateľov a návštevníkov farmy, dezinfekčné rohože pri vstupe do ustajňovacích priestorov.
8. Skladovať krmivo pre ošípané mimo dosahu diviakov.
9. Skladovať podstielkovú slamu mimo dosahu diviakov min. 90 dní pred jej použitím.
10. **Ohlásiť domácu zabíjačku ošípaných najmenej tri dni pred jej vykonaním.**
11. Nevykonávať reprodukciu domácich ošípaných za účelom ďalšieho predaja.

Podľa § 23 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti, v znení neskorších predpisov možno zabíjať u chovateľa na súkromnú domácu spotrebu hovädzí dobytok **a ošípané**, za podmienky, že sú splnené požiadavky ods. 1 písm. a), b), c), d) a ods. 2 tohto zákona.

Zabíjanie jahniat a kozliat za účelom využitia mäsa a produktov z nich pre účely súkromnej domácej spotreby v domácnosti chovateľa a jemu blízkych osôb nie je legislatívne ustanovené.

Z domácich zabíjačiek ošípaných na trichinelózu sa vyšetrujú vzorky v regiónoch, ktoré boli stanovené na základe vyhodnotenia rizika výskytu ich pôvodcu u vnímavých voľne žijúcich zvierat určených alebo neurčených pre ľudskú spotrebu (diviacia zver, medveď, jazvec, líška..) – okres Trebišov na základe analýzy rizika pre monitoring trichinelózy pri domácich zabíjačkách **nebol vybraný** na tento monitoring.

DOMÁCA ZABÍJAČKA

V usmerňovacom dokumente Európskej komisie, generálneho riaditeľstva pre ochranu zdravia a spotrebiteľa z 21. decembra 2005 o zavedení určitých ustanovení Nariadenia (ES) č. 853/2004 o hygiene potravín živočíšneho pôvodu je domáca zabíjačka „zabíjanie na súkromnú domácu spotrebu“ definovaná ako činnosť, ktorú vykonáva fyzická osoba, nie podnikateľ, ktorá sa nemôže považovať za prevádzkovateľa potravinárskeho podniku. Mäso získané z takéhoto zabitia sa neuvedie na trh.

Na zabíjanie domácich kopytníkov na súkromnú domácu spotrebu sa nevzťahujú nariadenia (ES) č. 852/2004 a č. 853/2004 a je definované pritom ako ojedinelá činnosť.

Produkty z domácej zabíjačky sú určené výlučne pre súkromnú spotrebu chovateľa, fyzickej osoby, držiteľa, vlastníka v jeho domácnosti a jemu blízkych osôb, nesmú sa uvádzať na trh za účelom predaja pre konečného spotrebiteľa.

Podľa § 115 občianskeho zákona „domácnosť“ tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby. Podľa §§ 116 – 117 občianskeho zákona blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodeneц a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa

pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

Domáca zabíjačka sa vykonáva **v priestoroch domácnosti chovateľa** (na dvore a príľahlých priestoroch, respektíve v jeho dome).

Domácou zabíjačkou sa ale **nemôže** nazývať zabíjanie zvierat priamo na verejnom priestranstve miest a obcí.

Pri uvádzaní produktov živočíšneho pôvodu (mäsa a výrobkov z neho) získaných zo zabitých zvierat v schválených prevádzkarňach na verejnom priestranstve konečnému spotrebiteľovi musia byť dodržané požiadavky nariadenia (ES) č.852/2004 o hygiene potravín na pojazdné alebo dočasné priestory (ako napríklad stany, trhové stánky, pojazdné predajné vozidlá).. týka sa to tiež príležitostných jednorazových akcií (ako napríklad dožinky, výstavné akcie spojené s predajom, cirkevné, školské akcie, dedinské jarmoky a organizované charitatívne akcie..)

Podľa kapitoly II, článku 4 ods.2 nariadenia (ES) č. 852/2004 vyššie uvedené prevádzkarne, ktoré nakladajú s produktmi živočíšneho pôvodu, pre ktoré ustanovuje príloha III tohto nariadenia (mäso domácich kopytníkov), nesmú vykonávať činnosť, pokiaľ ich podľa odseku 3 tohto článku neschválil príslušný orgán (regionálna veterinárna a potravinová správa podľa § 8 ods. 3 písm. h) zákona č.39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov).

Mäso domácich kopytníkov vrátane produktov z neho získané z „prevádzkarní“ (zabíjanie zvierat na farme) neschválených pre predmetnú činnosť sa nesmie uvádzať na trh, za účelom predaja pre konečného spotrebiteľa.

DOMÁCA ZABÍJAČKA OŠÍPANÝCH

1. *Ošípané možno zabíjať chovateľom, vlastníkom na súkromnú domácu spotrebu za podmienky, že bolo zabíjanie zvierat nahlásené príslušnej RVPS v **nárazníkovej zóne afrického moru ošípaných aspoň 3 dni vopred.***

RVPS písomne evidujú jednotlivé oznámenia o plánovanej DZ vo vyčlenenej evidenčnej dokumentácii, do ktorej sa zaznamenáva :

- dátum a čas nahlásenia
- adresa vlastníka ošípanej, prípadne telefonický kontakt kde sa vykonáva zabíjačka
- plánovaný dátum domácej zabíjačky
- meno a podpis osoby, ktorá prevzala telefonické nahlásenie na RVPS
- počet kusov zabíjaných ošípaných

2. Zákon priamo neukladá povinnosť veterinárnej prehliadky zvierat'a (ošípanej) pri domácej zabíjačke pred zabitím ani jeho mäsa a jedlých vedľajších jatočných produktov (vnútorností) po zabití. V prípade spozorovania podozrivého správania zvierat'a alebo z dôvodov abnormálnych zmien na vnútorných orgánoch alebo v mäse po zabití (napr.: krvácaniny rozsiahleho charakteru, masívny výskyt opúzdrených útvarov v mäse a orgánoch...), **je povinný vlastník ošípanej k domácej zabíjačke privolať úradného veterinárneho lekára,** ktorý vykoná rutinnú veterinárnu prehliadku post mortem a posúdi mäso a vnútornosti (jedlé vedľajšie produkty), prípadne vykoná odber laboratórných vzoriek na potvrdenie diagnózy, vykoná ich vhodné zabalenie a zaslanie do laboratória s vyplneným sprievodným dokladom.

Informácie ohľadom domácich zabíjačiek ošípaných sú zverejnené na webovej stránke ŠVPS SR

http://www.svssr.sk/zvierata/domace_zabijacky.asp

Nakladanie so živočíšnymi vedľajšími produktmi:

Spôsob nakladania so živočíšnymi vedľajšími produktmi sa riadi Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvođených produktov neurčených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 „nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch“, (ďalej len „nariadenie ES č.1069/2009“).

Pri zabíjaní **ošípaných** vznikajú tieto kategórie VŽP a je s nimi možné nakladať:

Materiál kategórie 2:

- *obsah tráviaceho traktu, sa použije na výrobu organických hnojív - kompostovaním na vlastnom pozemku sa pridá do pôdy bez spracovania v prípade hnoja,*
- *čreva s obsahom, ak ich majiteľ nechce spracovať – sa kompostuje alebo transformuje na bioplyn v schválenej bioplynovej stanici alebo kompostovacom zariadení,*
- *patologicky zmenené časti tela - v spracovateľskom závode na materiál kategórie 1 (kafilerickom) – VAS s.r.o., Mojšová Lúčka.*

Materiál kategórie 3:

- *štetiny, rohovina z paprčiek – kompostovaním na vlastnom pozemku a hnoj je len pre svoje použitie na vlastných pozemkoch zaoraním do pôdy, nesmie ísť na povrchové hnojenie,*
- *odrezky produktov (nevhodných, zdravotne nebezpečných pre človeka) – skŕmením vlastnými spoločenskými zvieratami,*

REGIONÁLNA VETERINÁRNA
A POTRAVINOVÁ SPRÁVA
TREBIŠOV

MVDr. Stanislav Kovalík
riaditeľ regionálnej veterinárnej
a potravinovej správy